

АНАЛИЗ НА ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТ ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЩИНА ЛЯСКОВЕЦ

I. Въведение

1. Законово основание за разработване на анализа

Анализът на потребностите за личностно развитие на децата и учениците в община Лясковец е разработен в съответствие с изискванията на Закона за предучилищно и училищно образование (ЗПУО), влязъл в сила на 01.08.2016 г., във връзка с чл. 196, ал. 1, съгласно който Областният управител организира разработването на областна стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците, въз основа на анализ на потребностите от подкрепа на всяка община на територията на областта.

Законът за предучилищно и училищно образование внася нов принцип в българското образование като регламентира приобщаващото образование, като неизменна част от правото на образование и въвежда осигуряването на условия за предоставяне на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците, която се разделя на обща и допълнителна. Подкрепата за личностно развитие трябва да се предоставя на всяко дете и ученик, като се осигури подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им, която да бъде в съответствие с индивидуалните им образователни потребности.

Настоящият анализ спомага да се установят реалните потребности от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците и подобрява качеството на образователния процес.

ЗПУО определя образованието като национален приоритет, чието реализиране се гарантира при спазване на следните принципи:

- единна държавна образователна политика за осигуряване правото на предучилищно и училищно образование;
- ориентираност към мотивацията и интереса на детето/ученика, към способността му да прилага усвоените компетентности на практика и към възрастовите и социалните промени в живота му;
- равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик;
- равнопоставеност и недопускане на дискриминация в процеса на предучилищното и училищното образование;
- запазване и развитие на българската образователна традиция;
- хуманизъм и толерантност;
- съхраняване на културното многообразие и приобщаване чрез българския език и традиции;
- иновативност и ефективност в педагогическите практики въз основа на научна обосновааност и прогнозиране на резултатите от иновациите;
- прозрачност на управлението и предвидимост на развитието на предучилищното и училищното образование;
- автономия за провеждане на образователни политики, самоуправление и децентрализация;

- ангажираност на държавата, общините, юридическите лица с нестопанска цел, работодателите, родителите и всички други заинтересовани страни с проблемите на образованието чрез диалог между тях.

2. Цел и обхват на анализа

Основната цел на анализа е да очертае някои приоритетни потребности при определяне нуждите за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците, които институциите в системата на предучилищното и училищно образование трябва да осигуряват чрез разработване и прилагане на цялостни политики за:

- изграждане на позитивен организационен климат, който да създава условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование;

- утвърждаване на позитивна дисциплина, която се свързва с мерки и подходи, гарантиращи изслушване на детето и ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.

При работата с учениците институциите в системата на предучилищното и училищното образование основават дейността си на принципа на превенцията на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях.

3. Участници в разработването на анализа

В съответствие с разпоредбите на чл. 174, ал. 1 от ЗПУО, осигуряването на подкрепата за личностно развитие на деца и ученици от образователните институции трябва да се осъществява съвместно с държавните, местните структури и доставчици на социални услуги.

В процеса на събиране на информацията за изготвяне на анализа се включиха всички заинтересовани страни с местно разположение:

- общинска администрация;
- училища;
- детски градини;
- Общински комплекси за социални услуги;
- Дирекция „Социално подпомагане“, отдел „Закрила на детето“- гр. Г. Оряховица;
- Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (МКБППМН) – гр. Лясковец.

II. Състояние и предизвикателства на общинската мрежа от детски градини и училища за учебната 2022 – 2023 г.

1. Демографски облик и тенденции

Община Лясковец е разположена в Централна България, в подножието на Централна Стара планина. Тя е една от най-малките съставни общини от област Велико Търново. Общинския център Лясковец се намира в непосредствена близост до гр. Велико Търново и гр. Горна Оряховица. Община Лясковец се състои от 6 населени места, от които един град (гр. Лясковец), който е и административния център и пет села (с. Джулюница, с. Добри дял, с. Козаревец, с. Драгижево и с. Мерданя).

Населението на община Лясковец по данни на отдел „ГРАО“ към 15.12.2022 г. по постоянен адрес е 12 680 души. От тях 8 342 с постоянен адрес в града и 4 338 в селата на общината.

По настоящ адрес броя на населението възлиза на 12 623 души, като от тях 7 758 в гр. Лясковец и 4 865 в селата от общината.

**ЕСТЕСТВЕНО ДВИЖЕНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО ПРЕЗ 2021 Г. ДАННИ ЗА СТРАНАТА,
ЗА ОБЛАСТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО И ОБЩИНА ЛЯСКОВЕЦ**

	Живородени	Починали	Естествен прираст
Общо за страната	58 678	148 995	-90 316
Област Велико Търново	1 728	5 636	-3 908
Община Лясковец	78	355	-277

**МЕХАНИЧНО ДВИЖЕНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО ПРЕЗ 2021 Г. ДАННИ ЗА СТРАНАТА,
ЗА ОБЛАСТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО И ОБЩИНА ЛЯСКОВЕЦ**

	Заселени			Изселени			Механичен прираст		
	Всичко	Мъже	Жени	Всичко	Мъже	Жени	Всичко	Мъже	Жени
Общо за страната	167 423	79 563	87 860	154 717	70 741	83 976	12 706	8 822	3 884
Обл. В. Търново	5 948	2 722	3 226	6 084	2 765	3 319	-136	-43	-93
Община Лясковец	285	128	157	327	136	191	-42	-8	-34

* Посочените данни са от информационната система на НСИ

Изводи за основните демографски проблеми в община Лясковец:

- Наблюдават се процеси на намаляване броя на населението следващи тенденциите на страната;
- Стойностите на отрицателния естествен прираст на община Лясковец са по-ниски в сравнение със стойностите на национално и областно ниво;
- Отрицателният естествен прираст се поддържа от високи нива на смъртност и ниски нива на раждаемост;
- За последната отчетна статистическа година община Лясковец, заедно с област Велико Търново имат отрицателен механичен прираст, спрямо механичния прираст на национално ниво.

2. Обхват на децата и учениците, подлежащи на задължително обучение в предучилищното и училищното образование

Обхващането на децата и учениците в задължителна училищна възраст (до 16 години) се проконтролира в предучилищното и училищно обучение в детските градини и училища, като целта е да не остане необхванато дете и ученик.

Подготвителни групи за задължително обучение на децата в 4, 5 и 6 годишна възраст преди постъпване в първи клас има във всички детски градини. Общинска администрация Лясковец ежегодно до 31 януари изготвя списъци на децата, подлежащи на задължително предучилищно и училищно образование и ги предоставя на детските градини и училищата. Освен това общинска администрация има разработена процедура за административно наказване на родители на деца, подлежащи на задължително предучилищно или училищно образование, които не осигуряват присъствието им в детска градина и училище, съгласно нормативните разпоредби на чл. 347 от ЗПУО. Процедурата е комплексно въздействие за обхващане

на деца и ученици в задължителната форма на обучение, с цел превантивна мярка за отпадане от системата на образованието и повишаване качеството на образование.

Законът за предучилищното и училищното образование разпорежда събраните средства от глобите да постъпват като приход по бюджета на съответната община и се разходват само за дейности, свързани с подпомагане на равен достъп до качествено образование, за подпомагане развитието на детските градини и училища.

Грижата за обхващане и задържане на децата и учениците в учебните заведения е обща и се реализира с координираност между образователните учреждения, общинската администрация, дирекция „Социално подпомагане“ и МКБППМН. При необходимост се търси съдействие от Регионално управление на образованието – В. Търново и Районно управление – Г. Оряховица.

Посещаемостта в училище е проблем най-вече за ученици от социално слаби семейства, чиито майчин език е различен от българския. С промяната в нормативната уредба (чл. 17, ал. 6, т. 1 от Правилника за прилагане на Закона за семейните помощи за деца), съгласно която редовно се подават сведения към Дирекция „Социално подпомагане“ за повече от 5 неизвинени отсъствия в рамките на 1 месец, се наблюдава положителен ефект - намаляване на неизвинените отсъствия.

Наблюдава се тенденция немалка част от родителите търсейки поминък извън общината да оставят децата и учениците при роднини. От това произлиза слабият контрол, липсата на мотивираност за учене и лоша дисциплина. Често такива ученици заради провинения попадат в обхвата на МКБППМН. Трайна остава тенденцията на миграция на цели семейства към други европейски страни, най-вече поради икономически причини. Заминалите деца и ученици в чужбина отпадат от образователната система на страната, но не може категорично да се твърди, че не посещават училище в страната, където пребивават. Не са рядко и случаите, когато двамата родители преценяват, че за децата им ще е по-добре да са при тях и по този начин те отпадат временно или окончателно от училище. Момичетата в ромските семейства прекратяват обучението си, поради ранни бракове и майчинство.

***Анализирайки причините за отпадане от училище, същите могат да бъдат групирани, както следва:**

- Икономически – ниски доходи на семействата, безработни родители;
- Социални – ранни бракове и майчинство, родителска незаинтересованост, липса на контрол от страна на семейството, отрицателно въздействие от страна на средата, лоши битови условия, влияние на различни криминогенни фактори;
- Личностни – образованието не е приоритет за семейството, липса на мотивация за учене, негативно отношение към училището, трудности в общуването с учители и съученици.

***Деца и ученици в риск от социално изключване:**

Най-честите причини за социално изключване на деца и ученици се свеждат до следното:

- в много случаи се наблюдава неправилно степенуване на приоритетите в семейството и/ или дефицит на родителски капацитет;
- за някои от родителите образованието и реализацията на детето не са приоритет;
- отсъствие на родителите от дома и невъзможност заместващите ги лица да оказват контрол;
- липса на постоянен родителски контрол, лоши хигиенни и битови условия.

III. Състояние на образователната структура

1. Общо състояние на общинската мрежа от детски градини и училища за учебната 2022 - 2023 г.

През учебната 2022-2023 година образователната система в община Лясковец обхваща:

- 6 детски градини (ДГ), от които 1 детска градина с филиал;
- 1 средно училище (СУ);
- 1 обединено училище (ОБУ);
- 1 начално училище (НУ).

*Предучилищно образование (ДГ):

ДАННИ ЗА ДЕТСКИТЕ ГРАДИНИ КЪМ 01.01.2023 Г.

Детска градина	Финансиране	Брой деца	Деца със СОП	Педагогически персонал	Непедагогически персонал
„Пчелица“, гр. Лясковец	общинско	104	0	8	7
„Радост“, гр. Лясковец	общинско	101	0	9	8
„Славейче“, гр. Лясковец	общинско	43	3	4	6
„Сладкопойна чучулига“, с. Джулюница - с филиал, с. Д. дял	общинско	48	1	6	8
„Детелина“, с. Козаревец	общинско	14	0	2	3.5
„Вълшебство“, с. Драгижево	общинско	19	0	2	3
	Общо:	329	4	31	35.5

* По данни от НЕИСПУО

*Основно и средно образование (общински училища):

ДАННИ ЗА УЧИЛИЩАТА КЪМ 01.01.2023 Г.

Училище	Финансиране	Ученици по форма на обучение						Персонал	
		Дневна форма	Индивидуална форма	Самостоятелна форма	Комбинирана форма	Общо ученици	Ученици със СОП	Педагогически специалисти	Непедагогически специалисти
СУ „М. Райкович“, гр. Лясковец	общинско	445	9	24	0	478	12	53+0,5 усл. бр.	14
Обу „П. Р. Славейков“, с. Джулюница	общинско	118	0	6	0	124	7	18	7
НУ „Цани Гинчев“, гр. Лясковец	общинско	87	10	1	3	101	11	20	6
	Общо:	650	19	31	3	703	30	91+0.5 усл. бр.	27

* По данни от НЕИСПУО

Към 01.01.2023 г. за учебната 2022-2023 година в общинските училищата на територията на община Лясковец се обучават 703 ученици. Децата, които посещават детска градина са 329.

Децата със специални образователни потребности (СОП) към 01.01.2023 г. за учебната 2022 - 2023 година в общинските училища са 30, а в детските градини - 4.

Образованието е един от основните приоритети на община Лясковец. Изпълнявайки своите правомощия и отговорности, общината координира изпълнението на приема на ученици в общообразователните, профилираните и професионалните паралелки, обхвата на децата и учениците, подлежащи на задължително образование, поддържането и обновяването на материално-техническата база, организацията на учебния ден в общинските училища, съдейства за развитие на способностите и интересите на децата.

Профилираното обучение на учениците за настоящата учебна година се осъществява в СУ „М. Райкович“ – гр. Лясковец с прием след завършен VII клас в профил „Софтуерни и хардуерни науки“.

Професионалното обучение за учебната 2022 - 2023 г. в училищата на територията на община Лясковец се осъществява с прием след завършен VII клас в СУ „М. Райкович“- гр. Лясковец и ОБУ „П. Р. Славейков“ – село Джулюница. В СУ „М. Райкович“- гр. Лясковец приемът е по специалност „Производство на месо, месни продукти и риба“. За ОБУ „П. Р. Славейков“ - с. Джулюница приемът е по специалности „Деловодство и архив“ и „Работник в обслужване на заведения за хранене и развлечения“.

2. Център за подкрепа за личностно развитие

В община Лясковец не функционира Център за подкрепа за личностно развитие или специализирани обслужващи звена по Закона за предучилищното и училищно образование. Разпоредбите на чл. 198 от ЗПУО дават възможност на кмета на общината след решение на общинския съвет да възложи предоставянето на дейности за подкрепа на личностно развитие на децата на център за подкрепа за личностно развитие от съседна община, ако в същата няма разкрит такъв в следните направления:

1. превантивна, диагностична, рехабилитационна, корекционна и ресоциализираща работа с деца и ученици;
2. ресурсно подпомагане на деца и ученици със специални образователни потребности;
3. педагогическа и психологическа подкрепа;
4. прилагане на програми за подкрепа и обучение за семействата на деца и ученици с увреждания от физически лица, регистрирани по Търговски закон и юридически лица, които предоставят социални услуги след вписване в Агенцията за социално подпомагане и са получили лиценз за предоставяне на социални услуги за деца по реда на Закона за закрила на детето.

3. Други институции в община Лясковец, които предоставят възможности за подкрепа за личностно развитие

Работата с талантливите и даровити деца в свободното им време в областта на науката, изкуството и спорта се осъществява в клубовете, кръжоците и школите в училищата, спортните клубове и читалищата.

На територията на община Лясковец функционират:

- 6 читалища, които предоставят възможност на децата и младите хора да развиват своите интереси, способности и талант в областта на танцово, музикално, театрално и изобразително изкуство;

-11 спортни клуба, от които седем футболни, един по хандбал, един по ориентиране, един по спортна гимнастика и един по шахмат, които предоставят възможност за активно занимание със спорт на децата и младите хора.

Община Лясковец подкрепя и насърчава творческите заложби на деца с изяви дарби в областите природни науки, литература, изкуството и спорта, като ежегодно на празника на града биват връчвани награди на най-добре представилите се ученици на международни и национални конкурси, олимпиади, спортни първенства и турнири. Общината ежегодно организира културни и спортни събития, в които се изявяват ученици от трите училища. Към всички читалища в общината функционират и младежки формации, които получават от Общината финансова подкрепа и печелят награди в утвърдени международни форуми и национални конкурси. Във всяко от населените места на общината се утвърдиха фолклорни празници, превърнали се с годините в традиция и емблема – „Ден на кокошата чорба“ в с. Козаревец, Фестивал „Хайдушка песен“ в с. Мерданя, „От любов към българското“ в с. Добри дял, „Пъстра трапеза“ в с. Джулюница и Регионален преглед на самодейното изкуство „Пеем и танцуваме“ в с. Драгижево. Участието на младежките формации е неизменна част от тези празници. В традиция за град Лясковец се превърна Националния фолклорен фестивал за инструментални изпълнители на българска народна музика „Потомци“, ежегодната Национална детско-юношеска балетна среща и Областен конкурс за рисунка „Фолклорните традиции на моя роден край“.

4. Образователна среда и обезпеченост на среда за личностно развитие

В детските градини и училищата в община Лясковец е създадена добра организация за обучение и подкрепа за личностно развитие посредством:

- добра материална база и учебна среда;
- осигурени познавателни книжки, учебници и помагала;
- осигурена учебна документация;
- създадени условия за целодневна организация на учебния ден;
- осигурен транспорт за средишните училища;
- столово хранене;
- медицински грижи – осигурени медицински специалисти.

За осъществяване на политиката в сферата на образованието на територията на община Лясковец, от началото на учебната 2022 - 2023 година в училищата и детските градини се изпълняват следните проекти и национални програми (НП), финансирани от Министерство на образованието и науката (МОН):

1. в СУ „М. Райкович“ – гр. Лясковец:

- НП „Без свободен час“, финансирана от МОН;
- НП „Заедно в изкуствата и спорта“, финансирана от МОН.

2. в ОБУ „П. Р. Славейков“ – с. Джулюница:

- проект „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“, финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020 г;
- програма „Равен шанс – достъп до средно образование“, на Тръст за социална алтернатива съвместно с Център „Амалипе“;
- проект „JUMP Math-иновативна система за преподаване по математика в училища с ученици от уязвими групи“, на „Институт за прогресивно образование“;
- проект „Заедно за успеха на всеки ученик: повишаване на капацитета на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна среда“, финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020 г;

- НП „Осигуряване на съвременна, сигурна и достъпна образователна среда“, Модул 4 „Библиотеките като образователна среда“, финансирана от МОН;
- НП „Отново заедно“, финансирана от МОН;
- НП „Подкрепа за образователните медиатори и социалните работници“, финансирана от МОН;
- НП „Заедно в изкуствата и спорта“, Модул 1 „Изкуства“ и Модул 2 „Спорт“, финансирана от МОН.

3. в НУ „Цани Гинчев“ – гр. Лясковец:

- проект „Социално и емоционално образование за приобщаващи училища и изграждане на ценности“ (SEEVAL), със съдействието на Европейската Комисия по програма Еразъм +;
- проект „Зелено управление в училищата за устойчивост“/„Green management In schools For Sustainability“/ – GIFs, - изпълнява се в сътрудничество с партньори от Румъния, Турция, Италия и Литва, по програма Еразъм +;
- проект „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“, финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020 г;
- проект „Подкрепа за приобщаващо образование“, финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020 г;
- НП „Осигуряване на съвременна, сигурна и достъпна образователна среда“, Модул 3 „Културните институции като образователна среда“, Модул 4 „Библиотеките като образователна среда“, Модул 5 „Площадки за обучение по безопасност на движението по пътищата“, финансирана от МОН;
- НП „Иформационни и комуникационни технологии (ИКТ) в системата на предучилищното и училищното образование“, Дейност „Техническо обезпечаване на учебния процес за институциите от системата на училищното образование и внедряване на образователни иновации, свързани с учебния процес, в това число и модела 1:1“, Дейност „Средства за изграждане и доизграждане на Wi-Fi мрежи“, Дейност „Средства за интернет свързаност на училища, ЦПЛР и ЦСОП“ и Дейност „Средства за електронни образователни ресурси и електронен дневник за училища, ЦПЛР и ЦСОП“, финансирана от МОН;
- НП „Заедно за всяко дете“, Модул 2 „Добри практики за взаимодействие с родителите на децата и учениците в задължителна предучилищна и училищна възраст“ и Модул „Участвай и променяй – родителят, активен партньор в училищния живот“, финансирана от МОН;
- НП „Оптимизиране на вътрешната структура на персонала“, финансирана от МОН;
- НП „Иновации в действие“, Модул 1 „Мобилност за популяризиране и мултиплициране на добри иновации между училищата“ и Модул 4 „Осигуряване на финансови средства за материали, учебни средства и пособия за прилагане на иновативни методи на преподаване“, финансирана от МОН;
- НП „Без свободен час“, модул „Без свободен час в училище“, финансирана от МОН;
- Национална програма на МОН „Подкрепа на образователните медиатори и социалните работници“, финансирана от МОН;
- НП „Отново заедно“, финансирана от МОН;
- НП „Заедно в изкуствата и в спорта“, Модул „Изкуства“ и Модул „Спорт“, финансирана от МОН.

4. в ДГ „Пчелица“ – гр. Лясковец:

- проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“ финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г., Дейност 1 „Допълнително обучение по български език на деца от

уязвими групи", Дейност 2 „Назначаване на педагогическите специалисти — логопед и психолог за провеждане на дейности за педагогическа, психологическа и социална подкрепа на деца от уязвими групи" и Дейност 4 „Изплащане на такси на деца, чиито родители получават помощи по реда на Правилника за прилагане на Закона на социално подпомагане по Наредба № РД07-5/2008 г.";

- проект „Подкрепа за приобщаващо образование", финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж" 2014-2020 г., Дейност 3 „Специализирани обучения на екипите за подкрепа за личностно развитие" и Дейност 4 „Закупуване на оборудване за допълнителна подкрепа за личностно развитие, вкл. за специализирани кабинети и помещения";

- НП „Осигуряване на съвременна, сигурна и достъпна образователна среда", финансирана от МОН, Модул 5 „Площадки за обучение по безопасност на движението по пътищата".

5. в ДГ „Радост" – гр. Лясковец:

- проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование" финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж" 2014-2020 г., Дейност 2 „Назначаване на педагогическите специалисти — логопед, психолог и помощник възпитател за провеждане на дейности за педагогическа, психологическа и социална подкрепа на деца от уязвими групи.

6. в ДГ „Славейче" – гр. Лясковец:

- проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование" финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж" 2014-2020 г., Дейност 2 „Назначаване на педагогическите специалисти - помощник възпитател за провеждане на дейности за педагогическа подкрепа на деца от уязвими групи.

През учебната 2021/2022 година, за период от четири учебни години, със Заповед на министъра на образованието и науката НУ „Цани Гинчев", гр. Лясковец е определено за иновативно училище. Въведената иновация са Клубове за личностно развитие като занимания по интереси, част от целодневната организацията на учебния ден с цел повишаване на четивната и дигиталната грамотност, комуникативните умения, развиване на емоционалната интелигентност, критическото мислене, креативността, гражданската активност, уменията за личностно развитие и работа в екип. Също така се подобрява взаимодействието между ученици, родители и училищен екип и активно прилагане на методите на учене чрез преживяване.

Въведени са следните клубове за личностно развитие:

➤ **„Екоклуб"** – Основната му цел е създаване на интерес към природата, грижи за растенията в училищния двор и стайните цветя, създаване на навици за разделно събиране на отпадъци. Реализират се дейности като засаждане на цветя, храсти и дървета в училищния двор, работа в опитното поле, изработване на различни проекти / модели, организиране на карнавали и др.;

➤ **Клуб „Дигитален свят"** – В него у учениците се изграждат първоначални представи за основите на информационни технологии и тяхното предназначение, овладяване на умения за работа с компютърна система, стимулиране позитивно отношение и желание за работа с компютър, познаване и спазване основните здравни и етични правила при работа в компютърния кабинет;

➤ **Клуб „Родолюбие"** – Чрез участие в него у учениците се обогатява сетивно-познавателния опит, овладяват знания, свързани с близката до детето природна и обществена среда, формират се ключови познавателни, практически и

комуникативни умения и представи за България като родина на всички български граждани. Участниците в клуба провеждат наблюдения, организират патриотични празници и чествания, посещават природни, културни, исторически забележителности;

➤ **Клуб „Прозорец към света“** – Съдейства за повишаване на четивната и дигиталната грамотност и комуникативните умения, развиване на емоционална интелигентност, критично мислене, креативност, гражданска активност и работа в екип. Учениците от клуба четат и илюстрират популярни приказки, драматизират кратки по обем художествени произведения, организират и провеждат състезания по правопис на български език между класове, създават кратки текстове;

➤ **Клуб „Изящни изкуства“** – Клубът по изящни изкуства има за цел да развива пластичните и естетическите умения на децата. Чрез активни занимания с учениците се развива фината моторика и въображението им. В часовете по из. изкуства се надграждат уменията им: функционалност, креативност, творческо мислене. Планирани са различни възможности за изява, участия в конкурси, състезания, свързани с изкуствата;

➤ **Клуб „Талантино“** – Участието в клуба допринася за развитие на артистичните заложби на учениците в направленията музика, танци и театър. Учениците участват в организиране и реализиране на различни училищни тържества и мероприятия. Всяка година се подготвят и представят обичаите, свързани с празниците Коледа и Лазаровден, които представят пред местната общественост;

➤ **Клуб „Малки медиатори“** – Цел на заниманията в клуба е учениците да придобият знания за същността на конфликта и възможности за разрешаването му по мирен начин. Тренират се социални умения – ненасилствена комуникация, толерантност, емпатия и сътрудничество. Тези ученици ни предлагат по интересен начин да отбележим „Деня на розовата фланелка“, „Деня на толерантността“, „Деня на благодарността“ и други;

➤ **Клуб „Приятелите на Зипи“** – децата се запознават с поредица илюстрирани разкази за едно насекомо, отглеждано като домашен любимец, наречено Зипи, и неговите приятели – група малки деца. Историите в разказите и дейностите в модулите се занимават с ежедневни трудности, пред които се изправят децата. Докато слушат и обсъждат проблемите от разказите и участват в забавни дейности (рисуване, ролеви техники, игри), децата развиват положителни стратегии за справяне;

➤ **Клуб за личностно развитие „Добродетели“, който тази година нарекохме „Добротворци“** – учениците получават подкрепа в опознаването и развитието на своите добродетели, разбират по - добре чувствата, взаимоотношенията и целите си. Активно участват в благотворителни инициативи. Често посещават общински Дневен център за възрастни хора, пенсионерски клубове, детски градини, където по различни поводи поднасят подаръчета и поздравяват членовете им. Изработват различни изделия по повод празници. Заснемат видеоклипове, за да разкажат на съучениците си за различни добри постъпки;

➤ **Гимнастически клуб „Юначе“** – Чрез участие в него се цели поставяне основите на хармонично физическо и двигателно развитие, усвояване на основни спортно-технически умения от леката атлетика, гимнастиката и народните танци. Учениците се изграждат умения за работа в екип и формиране на позитивно отношение към двигателната активност. През учебната година 12 деца разучават гимнастическа композиция, която изпълняват в синхрон под звуците на детската песен „Да протегнем на някой ръка“. Представят я на Националния детски

олимпийски събор „Юначе“ и чрез участия в различни тържества и училищни събития;

➤ **Клуб „Спорт и здраве“** – Допринася за подобряване на общото физическо развитие, формиране на интерес и осъзнаване на необходимостта от заниманията със спорт. Често часовете се провеждат на открито – освен в училищния двор – и в близкия парк или на стадиона. Учениците са активни при организиране и провеждане на походи, Европейски ден на спорта в училище, Европейски ден без загинали на пътя, състезания с велосипеди и др.;

➤ **Клуб „Бързи, смели, сърчни“** – Допринася за хармонично физическо развитие на детския организъм, възпитаване на положителни личностни качества у учениците - нравствени, волеви, чувство за отговорност, взаимопомощ и работа в екип. Любими на учениците са спортно – подготвителните и щафетни игри;

➤ **Клуб „Приобщеният родител“** е свързан с работата ни с родителите и тяхното активното включване в училищния живот.

5. Деца и ученици със специални образователни потребности (СОП)

Община Лясковец	Бр. училища	Общ брой ученици	От тях: бр. ученици със СОП	Бр. детски градини	Бр. деца ДГ	От тях бр. деца със СОП	Общ брой деца със СОП
	3	703	30	6	329	4	34

Най-голям е броят на учениците със СОП в СУ „М. Райкович“- гр. Лясковец, а на децата със СОП - в ДГ „Славейче“- гр. Лясковец.

Към 01.01.2023 г. за учебната 2022 - 2023 година в училищата на територията на община Лясковец се обучават 703 ученици, със 17 ученици по-малко от учебната 2021 - 2022 година. Децата, които посещават детска градина са 329, с 4 деца повече от учебната 2021 – 2022.

Деца със СОП към 01.01.2023 г. за учебната 2022 – 2023 година в училищата са 30, с 4 по-малко отколкото са били за предходната учебна 2021 - 2022 година, а децата със СОП в детските градини са 4 деца за настоящата учебна 2022 - 2023 година, с 2 деца по-малко от предходната учебна 2021 – 2022 година.

□ Деца и ученици със специални образователни потребности (СОП), разпределени по учебни заведения и детски градини

Децата и учениците със специални образователни потребности (СОП) са разпределени по учебни заведения и детски градини по следния начин:

Община	Населено място	Училище / ДГ	Брой деца/ученици със СОП
Лясковец	гр. Лясковец	СУ „М. Райкович“	12
Лясковец	с. Джулюница	ОБУ „П. Р. Славейков“	7
Лясковец	гр. Лясковец	НУ „Ц. Гинчев“	11
Лясковец	гр. Лясковец	ДГ „Славейче“	3
Лясковец	с. Джулюница	ДГ „Сл. чучулига“	1
		ОБЩО:	34

Най-голям е броят на учениците със СОП в СУ „М. Райкович“, а най-малък е в ОБУ „П. Р. Славейков“.

В детските градини и училищата обучението на децата и учениците със специални образователни потребности се подпомага от ресурсен учител съобразно потребностите им. Броят на ресурсните учители се определя от броя на децата и учениците със СОП, от вида на подкрепата и от броя часове за ресурсно подпомагане.

Работата с деца и ученици със специални образователни потребности се организира в училищата и детските градини в позната за тях образователна среда.

Ресурсното подпомагане за деца със специални образователни потребности е безплатно за семейството на детето и се предоставя от държавната образователна система чрез Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование (РЦПППО) в областта или съответното учебно заведение. За да получи детето възможност за ресурсно подпомагане трябва да бъде насочено за такова от Регионалния екип за подкрепа на личностното развитие сформирани към съответното Регионално управление по образованието (РУО). В състава на екипа влизат специален педагог, педиатър, психолог, логопед и други професионалисти, които преценят дали детето има нужда от допълнителна подкрепа за усвояване на учебния материал.

Ресурсното подпомагане на децата и учениците от община Лясковец се осъществява от специалисти на Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование (РЦПППО) – Велико Търново.

В НУ „Цани Гинчев“ и СУ „М. Райкович“- гр. Лясковец са назначени училищни екипи за ресурсно подпомагане за учениците включващ психолог, логопед и ресурсен учител, които работят с учениците. От началото на учебната 2022-2023 година в НУ „Цани Гинчев“- гр. Лясковец е назначен и специален педагог за работа с деца и ученици с умствена изостаналост.

На децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование в община Лясковец се предоставя подкрепа за личностно развитие, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им. Обособени са следните кабинети:

- СУ „Максим Райкович“, гр. Лясковец – корпус I - кабинет на педагогическия съветник/психолог, ресурсен кабинет, логопедичен кабинет и сензорен кабинет; корпус II – ресурсен кабинет. Кабинетите са оборудвани с компютри, нагледни средства, учебни помагала и дидактични материали;

- НУ „Цани Гинчев“, гр. Лясковец – ресурсен кабинет, логопедичен кабинет и кабинет на психолога. Всеки от кабинетите е оборудван с преносим компютър, дидактическа табла и необходимите учебни помагала;

- ДГ „Славейче“, гр. Лясковец – ресурсен кабинет – оборудван с необходимите учебни помагала, нагледни средства и дидактични материали.

Анализирайки цялостния образователно-възпитателен процес на работата с деца в риск, немалка част от които са децата със СОП, се обособяват някои проблеми при обучението на децата и учениците, които трябва да се преодолеят, за да бъде подкрепата на личностното им развитие по ефективна, а именно:

- * Недостатъчен брой учители, обучени да работят с деца със СОП;
- * Недостатъчно финансиране за функционирането на логопедичен кабинет към всяко учебно заведение;
- * Необходимост от психолог в ежедневната работа с децата;
- * В условията на многобройните групи, в които се интегрират децата със СОП, е затруднена индивидуалната работа, особено в случаите, когато детето е с множество тежки увреждания;
- * Целодневният престой на децата с тежки увреждания е предизвикателство за тях и останалите.

Здравното обслужване за децата и учениците от общинските детски градини и училища се осъществява от седем медицински специалисти. Разкрити са здравни кабинета във всяка от детските градини, два здравни кабинета в средишните училища и едното начално училище.

Здравните кабинети са подsigурени с медикаменти и превързочни материали необходими за медицинско обслужване на спешните състояния при децата и учениците, съгласно Наредба № 3 на Министерството на здравеопазването за здравните кабинети в детските заведения и училищата (ДВ бр. 38/27.04.2000 г., изм. ДВ 83/10.10.2000 г.).

IV. Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в учебните заведения

Законът за предучилищното и училищното образование прави разграничение на видовете подкрепа за личностно развитие на обща и допълнителна, изхождайки от философията на приобщаващото образование, че всяко дете, във всеки един момент от своя живот, може да има нужда от подкрепа.

Съгласно чл. 176 от ЗПУО подкрепата за личностно развитие се осигурява на всички деца и ученици в съответствие с индивидуалните им потребности и цели да осигури за децата и учениците подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им. Изхождайки от философията на приобщаващото образование и разграничение на видовете подкрепа за личностно развитие на обща и допълнителна, ЗПУО предвижда те да се осигуряват там където е детето – детската градина, училището или центъра за личностно развитие и по здравословни причини - в домашни или болнични условия.

За реализиране на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие в детските градини и училищата работят психолог, педагогически съветник, логопед, социален работник и ресурсни учители.

1. Обща подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в учебните заведения

Общата подкрепа за личностно развитие, която се осигурява от детските градини, училищата и центровете за подкрепа на личностното развитие, включва:

1. екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
2. допълнително обучение по учебни предмети при условията на този закон;
3. допълнителни модули за деца, които не владеят български език;
4. допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;
5. консултации по учебни предмети;
6. кариерно ориентиране на учениците;
7. занимания по интереси;
8. библиотечно-информационно обслужване;
9. грижа за здравето;
10. осигуряване на общезитие;
11. поощряване с морални и материални награди;
12. дейности по превенция на населението и преодоляване на проблемното поведение;
13. ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;
14. логопедична работа.

Общата подкрепа за личностно развитие се базира на анализ на информацията и наблюдение по отношение на обучението и развитието на всяко дете и ученик за:

- знания, умения, отношения;
- силни страни и индивидуални нагласи по отношение на ученето;
- наличие на възможни рискови фактори;
- данни от диагностиката за училищна готовност;
- входно ниво по учебните предмети, ученическо портфолио и други. Това дава възможност да се обхване всяко дете и ученик и да бъдат подкрепени в ученето, участието и разгръщането на личния потенциал.

Дейности от общата подкрепа за личностно развитие по чл. 178, ал. 1 от ЗПУО, с които не всички училищата могат самостоятелно да се справят и изискват съдействието на външни специалисти са:

- грижа за здравето – осигурява се чрез гарантиране на достъп на децата и учениците до медицинско обслужване и програми за здравно образование и за здравословен начин на живот (чл. 183 от ЗПУО);

- кариерно ориентиране на учениците – дейности за информиране, диагностика, консултиране, посредничество и проследяване с оглед подпомагане на учениците в техния самостоятелен и осъзнат избор на образование и/или професия и осъществяване на връзка между училището и пазара на труда (чл. 180 от ЗПУО);

- ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения – при работата с учениците институциите в системата на предучилищното и училищното образование основават дейността си на принципа на превенцията на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях. Тези мерки се прилагат към всички ученици по ред, определен в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование (чл. 174, ал. 5 от ЗПУО);

- поощряване с морални и материални награди – децата и учениците се поощряват с морални и с материални награди за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на училищната общност при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование. Поощряването е от Началника на РУО - В. Търново, от Община Лясковец, от директора на съответната образователна институция и др.

***Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти**

Екипната работа между учителите и другите педагогически специалисти включва обсъждане на проблеми и обмяна на добри практики при работата им с едни и същи деца и ученици с цел повишаване ефективността на педагогическите подходи. Учителите, работещи в общинските детски градини, училища и обслужващи звена познават и използват в своята пряка работа различните видове обща подкрепа за личностно развитие по смисъла на чл. 178, ал. 1 от ЗПУО. Обсъждат дейностите, обменят информация и добри педагогически практики с цел подкрепа на всички учители за подобряване на работата им с децата в групата или с учениците в класа. Провеждат регулярни срещи, когато са за целите на превенцията, между малка група учители и други педагогически специалисти в детската градина, съответно между класния ръководител, учители и други педагогически специалисти в училището.

***Допълнително обучение по учебни предмети при условията:**

Допълнителното обучение включва допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове. Всички учители от общинските училища на територията на община Лясковец провеждат допълнително обучение по учебни предмети.

***Допълнителни модули за деца, които не владеят български език:**

В случая основен акцент е ранно оценяване на развитието на детето и на риска от обучителни затруднения, както определяне на необходимост от допълнителни модули за децата, които не владеят български език според индивидуалните потребности на всяко дете.

***Допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове:**

Допълнителното обучение включва допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове. Всички учители от общинските училища на територията на община Лясковец провеждат допълнително обучение по учебни предмети, по утвърден от директора график.

***Консултации по учебни предмети:**

Всички учители от общинските училища на територията на община Лясковец провеждат консултации по учебни предмети.

***Кариерно ориентиране на учениците:**

Кариерното ориентиране в училищното образование включва взаимно допълващи се дейности за информиране, диагностика, консултиране, посредничество и проследяване с оглед подпомагане на учениците в техния самостоятелен и осъзнат избор на образование и/или професия и осъществяване на връзка между училището и пазара на труда. Кариерното ориентиране на учениците на общинско ниво, се осъществява основно в СУ „М. Райкович“ – гр. Лясковец.

***Библиотечно-информационно обслужване:**

Библиотечно-информационното обслужване (чл. 182 от ЗПУО) се осигурява чрез училищните библиотеки и гарантира свободен достъп до информация на учениците от различни документални източници в библиотечния фонд и в глобалната мрежа с цел изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на информация. Със средства от НП „Информационни и комуникационни технологии в системата на предучилищното и училищното образование“ всички училища оборудваха компютърни кабинети, а в СУ „М. Райкович“ и НУ „Цани Гинчев“, гр. Лясковец и ОБУ „П. Р. Славейков“ – с. Джулюница има и безплатен Wi-Fi.

***Грижа за здравето:**

Грижата за здравето се осигурява чрез гарантиране на достъп на децата и учениците до медицинско обслужване и програми за здравно образование и за здравословен начин на живот (чл. 183 от ЗПУО) в съответствие с държавния образователен стандарт за гражданското, здравето, екологичното и интеркултурното образование.

Здравето на децата и учениците се наблюдава от седем медицински специалисти, работещи в здравните кабинети в детските градини и училища. Разкрити са 9 здравни кабинети в детските градини и училищата. Здравните кабинети са ремонтирани, разполагат с необходимото медицинско оборудване и медикаменти в спешния шкаф.

Във детските градини и училища се предлага храна, която отговаря на нормативните изисквания за здравословно хранене.

***Осигуряване на общежитие:**

В община Лясковец общата подкрепа за личностно развитие не включва осигуряване на общежитие.

***Поощряване с морални и материални награди:**

На децата и учениците се осигуряват морални и с материални награди за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на училищната общност при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование. Награди могат да се учредяват от Началника на РУО - В. Търново, Кмета на общината и директора на съответната образователна институция (чл. 184 от ЗПУО).

Този вид подкрепа и се осигурява от училищните ръководства и от Община Лясковец. Общината стимулира и подкрепя морално и материално творческите изяви на даровити наши деца чрез проведени конкурси, спортни състезания, индивидуални награждавания за деца с високи постижения на областни и национални конкурси и международни състезания.

***Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение:**

Детските градини и училищата осъществяват дейности по превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес. Във всички институции от образователната сфера на община Лясковец се осъществяват такива дейности, като училищните ръководства са в тясно сътрудничество с Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (МКБППМН) при Община Лясковец. Местната комисия реализира дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение сред учениците. Обществените възпитатели към комисията съдействат за реализиране на превантивната дейност на комисията и изпълнението на налаганите възпитателни мерки по Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

2. Допълнителна подкрепа за личностно развитие

Допълнителната подкрепа за личностно развитие по чл. 187 от ЗПУО е насочена към четири групи деца и ученици, както следва: със специални образователни потребности (СОП), в риск, с изявени дарби, с хронични заболявания.

Дейностите към допълнителната подкрепа включват:

- Работа с дете и ученик по конкретен случай;
- Психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
- Осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
- Предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;
- Ресурсно подпомагане;
- Работа с дете и ученик по конкретен случай.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие в община Лясковец се осъществява от педагозите от детските градини и училищата, и специалисти от Център за подкрепа на личностното развитие – Велико Търново.

3. Услуги и дейности за децата и учениците, осъществявани на територията на община Лясковец

3.1. Център за обществена подкрепа (ЦОП)

Целевите групи на Центъра за обществена подкрепа са:

- Деца от 0 до 18 години в риск и техните семейства от общността:
 - жертва на злоупотреба, насилие, експлоатация или всякакво друго нехуманно и/или унизително отношение и/или наказание в или извън семейството му;
 - за които съществува опасност от увреждане на тяхното физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие;
 - с увреждания;
 - в риск от изоставяне и negliжиране е и техните родители, особено внимание към семействата със затруднения и осигуряване на добра грижа, при наличие на здравни проблеми, социални и други рискове;
 - необхванати от образователната система, в риск от отпадане или отпаднали от училище;
 - с родители в чужбина и близките роднини, които са поели грижата за тях;
 - с рисково или отклоняващо се поведение и в конфликт със закона, извършили противоправна проява, включително от сегрегирани общности;
 - непридружени деца бежанци.
- Деца от 0 до 18 години и техните семейства от общността, към които са насочени дейностите по първична превенция, както и различни информационни кампании;
- Деца и младежи в специализирани институции или услуги от резидентен тип или приемни семейства;
- Младежи, напускащи специализирани институции или услуги от резидентен тип или приемни семейства;
- Бременни жени, родители/настойници/законни представители на дете в риск, за които Отдел Закрила на детето (ОЗД)/Дирекция "Социално подпомагане" (ДСП) е преценил, че имат нужда от специфична подкрепа, съдействие или консултиране;
- Кандидати за или вече одобрени приемни семейства;
- Кандидати за или вече одобрени осиновители;
- Лица.

Насочването за ползване на услуги в ЦОП – гр. Лясковец на целевите групи става, чрез Отдел „Закрила на детето“ (ОЗД) към Дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП), като за 2022 г. има входирани 14 бр. направления, от които 2 бр. са с неподписани договори за ползване на социални услуги. За едното направление е отказ на родителя, поради това, че детето отказва да съдейства и да посещава центъра за консултации, а за другото, поради това, че лицето смята, че няма нужда от подкрепа.

За годината има и една издадена Заповед от Директора на Дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП) – Горна Оряховица и едно РЕШЕНИЕ на МКБППМН при Община Лясковец. Сключените договори за ползване на социални услуги в ЦОП – гр. Лясковец за 2022 г. са 16 /шестнадесет/.

Специализираните социални услуги в зависимост от основните групи дейности са предоставяни в комплекс, както следва:

- Информирание и консултиране – 30 случая.
- Застъпничество и посредничество – 4 случая.
- Терапия – 25 случая.
- Обучение за придобиване на умения – 11 случая.

Общият брой случаи, по които е работено през 2022 г. са 30 /тридесет/, като за 14 /четиринадесет/ от тях, договорите са сключени през 2021 г., и са изтекли през 2022 г., за 8 /осем/ от тях договори са сключени през 2022 г. и са изтекли през същата година, а другите 8 /осем/ остават активни/действащи и през 2023 г.

С Направления са 17 /седемнадесет/ от случаите, ПОП – 10 /десет/, Заповед – 1 /една/ и Решение – 2 /две/.

Общият брой на приключените случаи през 2022 г. е 22, като при 18 от тях услугата не е подновена, а при 4 е подновена. При 18 от случаите, услугата е приключила след изтичане на направлението или договора, а при 4 от случаите приключването е било предсрочно, преди изтичане срока на договора, като при 3 от тях е по желание на потребителя с писмено предизвестие, отправено в 7 – дневен срок преди датата, от която се иска прекратяването, а при 1 от тях преди изтичане срока на направлението издадено от Дирекция „Социално подпомагане, поради възникнали нови обстоятелства, които правят невъзможно предоставянето на услугата.

За всички приключили случаи има попълнена Анкетна карта с положителна обратна връзка. При всички случаи е работено по дейностите заложи в индивидуалните планове за подкрепа на лицата, като при една голяма част са постигнати част от резултатите заложи в ИПП, има случаи в които са постигнати всички резултати, както и един, по който не са постигнати всички резултати, поради възникнали нови обстоятелства, които правят невъзможно предоставянето на услугата и са наложили предсрочното ѝ прекратяване.

Случаите, по които е работено през годината са били с различни акценти - конфликти в семейството, тежка раздяла на родителите и превенция на родителското отчуждение, подкрепа за възстановяване или надграждане връзката дете – родител и преодоляване на кризисни ситуации във взаимоотношенията, поведенчески и емоционални проблеми – трудно поведение в социалната среда, с което родителите не могат да се справят, конфликти в училище, агресивно и неприемливо поведение, суицидни мисли, смърт в семейството, преодоляване на травми и минимизиране на последствията от тях, работа с деца свидетели и жертви на насилие, превенция на отпадане от училище, работа за повишаване на мотивацията и образователното ниво, компенсирание на дефицити, ограмотяване и др.

3.2. Отдел „Закрила на детето“

През 2022 г. в отдел „Закрила на детето“ в Дирекция „Социално подпомагане“ – изнесено работно място (ИРМ) - Лясковец са постъпили 53 сигнала за деца в риск на територията на община Лясковец. За 12 от тях не е установен риск и спрямо тях не са били предприети мерки за закрила. За деца от община Лясковец в риск от отпадане от училище през 2022 г. са постъпили 13 уведомителни писма от учебни заведения - от СУ „М. Райкович“, гр. Лясковец - 11 бр., от СУ „В. Грънчаров“, Г. Оряховица – 1 бр. и 1 бр. от ЦСОП - В. Търново.

По отношение на деца в риск за 2022 г. отдел „Закрила на детето“ е работил по 13 сигнала за допуснати от ученици голям брой неизвинени отсъствия, 11 сигнала за насилие в семейството, 5 сигнала за агресия или проблемно поведение в училище, 5 сигнала за молба/жалба от родител, 5 сигнала за negliжиране или липса на родителски капацитет, 5 сигнала за риск за правилното развитие на дете, 3 сигнала за самосезиране от статии в медиите, 2 сигнала за заявено от родител желание за изоставяне на дете, 1 сигнал за непълнолетен родител.

3.3. Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните

Превенцията сред малолетните и непълнолетните е предпоставка за ограничаване и намаляване на общата престъпност с грижа за бъдещето на нацията. Наличието на устойчиви криминогенни фактори, които действат по отношение на тези възрастови групи налага да се активизират превантивните въздействия на различните институции, работещи с деца, като се използва образованието, културата, изкуството, спортът и всички други средства за развитието на младата личност в градивна посока. От особено значение е извършването на ранна превенция

на противообществените прояви, възпитанието в дух на отговорност и развиването на гражданска култура.

В условията на динамични промени и реално съществуваща престъпност сред малолетните и непълнолетните, все по-важна става ролята на Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (МКБППМН) тъй като тя осъществява междуинституционално партньорство и широк обхват в подкрепата за граденето и развитието на личността. Ръководена от ежегодните усилия за добри резултати в промяна поведението на детето, Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните осъществява превантивната си дейност насочена към всички подрастващи на територията на община Лясковец, чрез дейности и мерки за социално включване и обществено възпитателно въздействие.

Усилията на МКБППМН през 2023 г. отново ще бъдат насочени в посока намаляване броя на противообществените прояви и деянията имащи характер на престъпления, извършени от страна на малолетни и непълнолетни лица, по-голяма ефективност на превенцията на рисковото поведение у подрастващите, с акцент върху корекционно-възпитателния аспект на дейността на комисията, както и по-пълноценно взаимодействие с институциите и организациите, имащи пряко или косвено отношение към дейността на МКБППМН.

Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните се надява да среща по-отговорно родителско поведение относно възпитанието на подрастващите за спазването на Българското законодателство и уважение към институциите.

3.4. Център за младежки и социални дейности

Центърът за младежки и социални дейности функционира от 2016 година. Основните му дейности са свързани с провеждането на мероприятия за свободното време на деца и младежи, организирани от клубове към училищата, общинска администрация или други организации.

V. ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА

1. След влизането в сила на Закона за предучилищното и училищното образование и извършената оптимизация на училищната мрежа, системата за предучилищно и училищно образование (СПУО) в община Лясковец е утвърдена училищна мрежа от шест общински детски градини, три общински училища, като няма общински център за подкрепа за личностно развитие.

2. В община Лясковец има изградена и добре функционираща система за предучилищно и училищно образование за обезпечаване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие, която се осигуряват там, където са детето и ученикът - в детските градини, в училищата и в центровете за подкрепа за личностно развитие в близки до гр. Лясковец общински центрове.

3. В община Лясковец съществуват условия за осъществяване на подкрепата за личностно развитие на децата и учениците от институциите в системата на образованието съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги.

4. Потребността от предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците на територията на община Лясковец се покрива от дейностите, заложи в социалните услуги действащи в община Лясковец.

5. На територията на община Лясковец няма общински център за ресурсно подпомагане, а при установяване на потребност от такава подкрепа, грижата за децата и учениците ще може да бъде предоставена от доставчици на социални услуги

и/или ще продължи нейното осъществяване от Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование – Велико Търново.

6. Община Лясковец прилага цялостни политики за обезпечаване на дейностите за подкрепа на личностно развитие, чрез финансиране на общински образователни и младежки програми, програми за спорт, превенции, здраве и социални дейности.

7. В община Лясковец са създадени условия за сътрудничество и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование.

8. Община Лясковец и образователните институции прилагат целенасочена политика и междуинституционални механизми за превенция на отпадането на децата и учениците от образователната система.

9. В образователните институции в системата на предучилищното и училищно образование се прилагат планове за квалификация на педагогическите специалисти, но е необходима целенасочена квалификация на учителите за придобиване на компетентности и умения за приобщаващо образование. Броят на педагогическите специалисти / детски и училищни психолози, логопеди и др. / е недостатъчен и се осигурява чрез проекти или социални услуги.

10. В община Лясковец се прилагат активни политики за реализиране на проекти, финансирани със средства по различните оперативни програми на Структурните фондове на ЕС, както и чрез други фондове и програми, осигурява допълнителен финансов ресурс и дългосрочно положително въздействие върху местната общност.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Подкрепата за личностно развитие на децата и учениците трябва да осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им и за пълноценното им участие в общността на детската градина и на училището. Тя трябва да се предоставя в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всяко дете и на всеки ученик и чрез включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за равноправен старт на децата и учениците в социалния живот и пълноценна личностна реализация.

Ценностите за личностното развитие и принципите на приобщаващото образование, което е част от правото на образование на всяко дете и ученик изискват ангажираност на всички институции и заинтересовани страни, както и отговорното участие на родителската общност.

Приобщаващото образование изисква диалог и координиране на усилията между всички участници в образователния процес, органите на управление на държавно и местно ниво, с цел осигуряване на физическа, психологическа и социална подкрепа на децата и учениците за развиване на способностите и уменията на всяко дете и ученик, особено в ситуации, налагащи неприсъствено обучение, социална дистанция и изолация.

Георги Петров

Председател на Общински съвет - Лясковец